חיות אחיו שתי אחיו הרשיו נשואין שתי אחיות שהותנו אחיות סובתנו אחיות

פיקחות או שתי אחיות חרשות או שתי

אחיות אחת פיקחת ואחת חרשת וכן שתי

אחיות חרשות נשואות לשני אחין פיקחין

חרש אטו פקח, ג) שס,

ד) שם קיג:, ה) ולעיל כע. ו) עט קרגי, טו (נפיל כו וש"ג], ו) אמר אביי א רישא ר"מ וסיפא ר'

רבא אמר כולה ר"מ

ס"א מ"ד, ז) בכת"י נוסף: תנו, ה) [לעיל סו: לקמן

עב.], מ) לעיל סו: לקמן פו: פו:, י) [לעיל סו: לקמן פח.], יא) [ל"ל אחיות,

וע" רש"ש], יכ) בדפו"ר יכנוס, יג) ברש"י שברי"ף יוסף ד"ה: לא יוליא

נוסף ד"ה: לא יוליא עולמים. דקדושין גמורין היו ואין לו דעת לילותא לגרש, יד) [ולפנינו היא

למיל חום מי חומ׳ למיל לעיל סוגן עיי תוסי לעיל ר"פ התקבל, טו) [ולפנינו היא לעיל סוג], טו) ל"ל

יאמרו. רש״ש, יו) עי׳ רש״ש,

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה שני לחי

(ב) תום' ד"ה אי נמי וכו'

בו א מיי׳ פ״ז מהל׳ יבום טוש"ע אה"ע סי' קעה סעיף יג: בז ב ג מיי פ"י מהלי גירושין הלכה כג סמג

עשין נ טוש"ע אה"ע סימן בח ד מיי׳ שם פ״ב הלכה ה סמג שם טוש"ע

מוסף רש"י

שני אחין חרשין. נישואיהן שוין בין שהן פקחות בין שהן חרשות בין אחת פקחת ואחת חרשת, שהרי כניסתן לבעליהן ברמיזה, וכן שתי חרשות כניסתן ברמיזה ואע"פ שהן פקחין, או אחד פקח ואחד חרש נישואיהן שוין, הילכך יולאת היבמה משום אחות אשה (יבמות קי:) דהואיל ושתיהן חרשות או שניהן חרשים, כקידושי זו כך קידושי זו, ואמו קידושין דאשתו ומפקעי יקה (שם קיב:). ואם היו נכריות. ומת אחד מהן יכנוס השני, דלאו בר חלינה כוא או כיא אינה בת חלילה (שם קי:) שאין חלילה בחרשת וחרש שאינן באמר ואמרה, ואחר כך אם רלו יוליאו בגט, דאתא גט ברמיזה ומפקיע נישוחין דידיה וזיקת אחיו דהוא ברמיזה (שם קיב:). נישטת לא יוציא. בגמרא מפרש חלא ינהגו בה מנהג הפקר נתחרש הוא. לחסר קידושין, סוחיל וקידושים גמורים היו לח יולים עולמים (שם). מילי לא ם). מיר לשליח. אין תחרים מימסרן נדנרים כח כח להיות חוזרי ונמסרים לחחר (לעיל כט.). כתב סופר ועד כשר. כלומר כתג סופר וחתם עד **כשל** (לקמן פו:). חתם סופר שנינו. החי הוא, שאם חתם הסופר בעד ועד אחר עמו כשר לעיל שנו שנו להו להו ב' (לעיל שו:) דהוה להו ב' עדים, ואשמועינן מתניתין דלא חיישינן למימר הבעל לא לוה שיחתום הסופר אלא אמר לשנים אמרו לסופר פלוני ויכתוב ולפלוני ופלוני ויחתומו וחשו הנך שלוחין לכיסופא דספרא ואחתמוהו, להא לא

פסקי רי"ד

סיישינן (לקמן פח.).

קדושי תורה ואין לו . כח להפקיעם לא ברמיזה ולא בכתבו וק׳ לרב כהנא אמר רב ומהדר בד"א בחרש מעיקרו אבל פקח ונתחרש הוא כותכ ואחרים חותמין על כתב ידו. פי׳ בד״א שאין סומכין על כתב ידו אלא סומכין על כונב יון אלא בחרש מעיקרא שלא למד לכתוב מדעת אבל פקח י ונתחרש שלמד הכתיבה בעודו פקח סומכין על כתבו והוא כותב הגט ואחרים חותמין עליו ונותנו לאשתו ומפקיע . קדושי פקחותו כרב כהנא

ע"י כתב ואנשתטה לכדרבי ילחק . ורב פפא דחי דמ"מ איכא למימר דלא אתא עולמית אלא לכדרבי יצחק גרידה: הכא במאי עםקינן דלא אמר תנו. וא״ת א וכי לא ידע שיקשה לו עד שיאמר תנו מיבעי ליה דמכח זה דקדק תחלה דסיפא כרבי יוסי מדקתני עד שיאמר לסופר כתוב ולא קתני עד שיאמר תנו וי"ל דהמתרן סבר דלהכי לא תנא עד שיאמר תנו משום דכבר שמעינן ליה מדיוקא דרישת דהתני כתבו משמע הת אמר תנו נותנין ולהכי אשמועינן בסיפא דבכתבו לא מהני עד שיאמר לסופר כתוב וטעמא דרישא קמפרש דלהכי לא מהני מה שעשו אחרים בלשון כתובו משום דמילי לא מימסרן לשליחים ולא מהני עד שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתומו ופריך עד שיאמר תנו מיבעי ליה דכיון דלא שמעינן

אר נמי לכדרבי יצחק. אביי נמי דייק עולמית לכדרבי יצחק בפרק

ילחק ודייק מדקתני עולמית גבי נשתטה ולא תנא גבי נישטת היא אלא

חרש (יבמות קיג:) דקחמר התם אף אנן נמי תנינא (כ) כדרבי

הכא במאי עסקינן דלא אמר לתלתא. ה"נ תימה וכי לא ידע שיקשה לו עד שיאמר לג' מיבעי איריא כתבו תנו נמי לא מהני וי"ל דהשתא מוקי רישא בכל ענין בין אמר לב׳ בין אמר לשלשה ומשום שלשה נקט כתבו דהא אם אמר תנו נותנין ולהכי לא מלי למיתני בסיפא עד שיאמר לשלשה דהא בשלשה נמי מיירי דכתבו לא מהני אפי׳ בשלשה ומ"מ פריך דה"ל למיתני בסיפא ולפרש בהדיה עד שיאמר לשלשה תנו: הכא במאי עסקינן דלא אמר אמרו. סלקה דעתה דלה שייך להקשויי עד שיהמר המרו מיבעי ליה דניחא ליה למינקט דומיא דרישא שהבעל מלוה לעדים עלמם לעשות אבל אומר אמרו אומר לאחרים שיאמרו לעדים לעשות וא"ת השתא דמוקי לה כרבי יוסי אמאי נקט כתבו הוה ליה למינקט תנוב וכ״ש כתבוג ועוד כיון דכתבו לאו דוקא

דהכא דייק מדקתני עולמית אתרוייהו אנתחרש ונשתטה הא דקתני ליה אחרש אשמועינן אפי׳ יכול לדבר ליה אלא מדיוקא דרישא הוה ליה למיתני בסיפה בהדיה עד שיחמר תנו:

ליה ועוד דחי בדלח חמר לחלתה מחי אמר נמי אמרו ותיתי שפיר סיפא עד

והוא הדין תנו נימא דהוא הדין

או לשני אחין חרשין או לשני אחין אחד קידושי חרש אלמא היכא דנפלה ליה פיקח ואחד חרש הרי אלו פטורות מן מאחיו חרש מפיק ולא גזרינן אטו אחיו פקח: כדשנין מעיקרא. דנפלה החליצה ומן היבום ואם היו נכריות יכנסו ליה מאחיו פקח: חלוקין עליו ואם רצו להוציאן יוציאו יאלא מחוורתא **הביריו.** דאפי׳ פקח ונתחרש אינו כדשנין מעיקרא אמר רבי יוחנן חלוקין יכול לגרש ואפי׳ יודע לכתוב ולא תימא רשב"ג מפרש מילתיה דתנא קמא דהכי שמיע ליה לרבי יוחנן דמיפלג פליג: נישטת. היא משניסת: לא יוליא. אסור להוליאה. ואע"פ שפקחת ונתחרשה יוליאה דאשה לא בעינן דעתה שהרי יונאה לרלונה ושלא לרלונה היכא דנשטת אמור

שני אחין חרשים. כיון דהם חרשים לא איכפת לן בנשותיהן אם

הן (מ) ימ) אחת פקחות דמ"מ הם לא כנסו אלא ברמיזה: וכן שתי אחיות

חרשות. לא איכפת לן בפקחות של בעלים דהן לא נכנסו אלא ברמיזה

לפיכך פטורות מן החלילה דיולאה משום אחות אשה דכל עריות

פטורות מן החלילה: ואם היו נכריות.

ומת אחד מהן השני אינו יכול לחלוץ

מפני שהוא חרש או שהיא חרשת

ואינה יכולה לומר מאן יבמי אלא

ים יכנסו: וחם רצו להוציחן. חחרי כן

יוליאו דאתי גט חרש ומפקע זיקת

רבנן לא יוליא דכיון שאינה יודעת

לשמור עלמה ינהגו בה הפקר בזנות

וכן מפרש לקמן ים: ואע"ג דחריף.

אבל מדבר מתוך הכתב לא ממעט:

אי נמי. האי עולמית לכדרבי ילחק

אתא למידק מינה מדקתני סיפא

עולמית ורישה לה תנה עולמית משום

עליו חביריו על רשב"ג אמר אביי אף אנן נמי תנינא בינישמת לא יוציא נתחרש הוא או נשתמה לא יוציא עולמית מאי עולמית לאו אע"ג דיכול לדבר מתוך הכתב אמר רב פפא אי לאו דאשמועינן ר' יוחנן הוה

אמינא רשב"ג לפרושי מעמא דת"ק הוא דאתא ומאי עולמית אע"ג דחזינא ליה דחריף אי נמי לכדרבי יצחק ידא"ר יצחק דבר תורה שומה מתגרשת מידי דהוה אפיקחת בעל כרחה ומה מעם אמרו אינה מתגרשת ישלא ינהגו בה מנהג הפקר: מתני' יאמרו לו נכתוב גם לאשתך ואמר להן כתובו אמרו לסופר וכתב ולעדים וחתמו אע"פ שכתבוהו

דרישה דרבנן כדרבי ינחק וסיפה וחתמוהו ונתנוהו לו וחזר ונתנו לה הרי הגם דאורייתא דגבי מגרש בעינן דעתו במל עד שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתומו: גמ' מעמא דלא אמר תנו הא אמר תנו שהחיש חינו מוליח חלח לרלונו: אפיקחת בעל כרחה. מתגרשת ואע"פ נותנין מני ר"מ היא דאמר מילי מימסרן שלא מדעתה: בזתנר' אמרו לו. לשליח אימא סיפא עד שיאמר לסופר כתוב לבריא או לשכיב מרע חכם: נכתוב ולעדים חתומן אתאן לר' יוםי דאמר סמילי גע לאשחך. שלא תיוקק ליבס: לא מימסרן לשליח רישא ר"מ וסיפא רבי ואמר להם כתובו. והם אמרו לו לסופר כו': גבו' טעמה דלה המר להם תנו. בלא כתבו דכיון דאמר להם כתבו מקפיד היה בדבר שלא יאמרו לאחר ויכתוב שבושת הוא לו לגלות שאינו יודע לכתוב גט ובהא

יוםי יאין רישא ר"מ וסיפא רבי יוםי אביי אמר כולה רבי מאיר היא והכא במאי עסקינן דלא אמר תנו אי הכי עד שיאמר תנו מיבעי ליה אלא הכא במאי עסקיגן דלא אמר לבי תלתא א"ה עד שיאמר לשלשה" אפי׳ ר״מ מודה ידי לקמן בפרק התקבל מיבעי ליה אלא כולה רבי יוםי היא שאם אמר כתבו גט לאשתי אפילו והכא במאי עסקינן דלא אמר אמרו אי אמר לב"ד לא עשאם ב"ד להרשות את אחרים על כך: הא אמר תנו. הכי עד שיאמר אמרו מיבעי ליה ועוד סמי גט לאשתי ולא אמר כתבו אומרים מודה רבי יוסי באומר אמרו ייוהתגן כתב לאחרים ויכתבו ויתנו דעשאן ב"ד. ועל םופר ועד כשר יואמר רבי ירמיה חתם

כרחין כגון שהיו שלשה דחילו לשנים סופר שנינו ואמר רב חסדא מתניתין מני אפי׳ ר״מ מודה שאפי׳ לא אמר כתבו אלא תנו לריכים הם עלמם לכתוב דהכי תנן לקמן שי אמר לשנים תנו גט לאשתי או לשלשה כתבו ותנו

גט לאשתי יכתבו הם עלמם ויתנו אבל אמר לשלשה תנו יאמרו לאחרים ויכתבו ויתנו מפני שעשאם ב"ד דברי ר"מ ופליג רבי יוםי עליה

ומשום דאפילו לשלשה נמי אע"ג דלא אמר כתבו לריכין הם עלמם לכתוב ומתניתין דנקט כתבו משמע דאי לא אמר כתבו לא הוי פסיל האי גיטא וכגון שהיו שלשה ורבי מאיר היא: דאמר מילי מימסרן לשליח. דרך ארץ הוא לעשות שליח דברים והוי נמי בדברים שלוחו של אדם כמותו הלכך היכא דהוו ג׳ דאיכא למימר עשאן ב״ד לומר לאחרים שאמרו לסופר ויכחוב ולעדים ויחחומו: **עד שיאמר לסופר רחוב**. משמע דאין לך לד היתר לותר לאחרים לכתוב אלא השומע מפיו הוא יכתוב ואפילו שלשה ואפי׳ לא אתר כתבו: הכא במאי עסקינן. הך סיפא דקתני עד שיאמר לסופר עלמו: דלא אמר סנו. בלא כתבו והכי קאמר האומר כתבו אינו כשר אלא א"כ אמר לסופר עלמו: אי הכי. כיון דאיכא לד היתר לומר לאחרים הכי איבעי ליה למיתני אינו גט עד שיאמר תנו בלא כחבו וכל שכן פשיטא דכי אמר לסופר עצמו אלא ודאי דוקא קאמר סיפא באומר תנו: ו**הכא במאי עסקינן דלא אמר לשלשה.** ובשנים מודה ר"מ דאפילו אמר תנו כותבין הן עלמן דלא עשאם ב"ד: אלא **כולה רבי** יוםי היא. והא דנקט ברישא כחובו לאו למידק דאילו אמר תנו בלא כתבו אומרים לאחרים ויכתבו אלא היינו טעמא דפסול דלא אמר אמרו והכי דייקת מינה טעמא דלא אמר אמרו הא אמר לשנים אמרו לפלוני ויכתוב ולפלוני ופלוני ויחחומו ואמרו לאותו סופר וכחב ולאותן עדים וחתמו שפיר דמי דמודי רבי יוסי בהא שהרי עשאן שלוחין לכך: וא"ר ירמיה חתם סופר שנינו. לא תימא דמתכשר גט בחתימת עד אחד וכתב יד סופר שני אלא הכי האמר חתם הסופר בגט עד ועד שני עמו כשר: ואמר רב חסדא. מתני׳ דמכשר להחתים סופר בגט:

סומכין על כתיבתו כמו שאין סומכין על רמיזותיו להפקיע קדושי פקחות: מתני' אמרו לו נכתוב גט לאשתך כתובו אמרו לסופר וכתב ולעדים וחתמו אך על פי שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו וחזר ונתנו לה הרי הגט בטל עד שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתומו ודייקינן טעמא דלא אמר תנו הא אמר תנו (נותנין) ומתני' מני ר' מאיר היא דאמר מילי ממסרן לשליח אימא סיפא עד שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתומו אתאן לר' יוסי דאמר מילי לא מימסרן לשליח

יית בייתית אמר רב: ומקשה חרש מעיקרו לא אדרבה (מיקלקל) כשם שכנס ברמיזה כך מוציא ברמיזה ובכל רמזיו סומכין וכ״ש על כתיבתו ומהד אי באשתו הכי נמי הכא במאי עסקינן ביבמתו יבמתו דנפלה ליה ממאן אילימא דנפלה ליה מאחיו חרש סוף סוף כשם שכנס ברמיזה כך מוציא ברמיזה אלא דנפלה ליה מאחיו פקח נמצא עכשיו דפליגי רבנן ורשב"ג בכתיבת החרש דרבנן סברי חרש לא יועילו רמזיו ולא כתיבתו לגבי גט וכגון שכנס בעודו פקח שקדושיו קדושי תורה

שיאמר לסופר כתוב כו' ויש לומר דלא חש למיתני תנו דמסיפא

שמעינן דהוא הדין תנו מדלא תנא עד שיאמר תנו:

מוסף תוספות א. סוגיא זו משונה.

הרא"ש. ב. דפסול, דהוי מינה הא אמרו כשר. ר"ן.

פסקי רי"ד (המשר) דאי בחרש מעיקרו ליכא מאן דפליג דכשם שכנס ברמיזה כד מוציא ברמיזה כתיבת חרש אין סומכין מחרטו שלא למדה מדעת אותר כתיבה ודאי לא מהניא גבי יבמתו שנפלה לפניו וגיטו חשובים להפקיע זיקה דאורייתא ואפילו ע"י כתב אבל בכתיבת פקח ונתחרש שלמדה . בעודו פקח מהניא כתיבתו קדושי פקחותו ואע״פ . שרמזיו אין מועילין כתיבתו מועלת ורב כהנא אמר רב דאמרי כרשב"ג: א"ר יוחנז חלוקים עליו היא הברייתא שהבאנו למעלה ואתא ר' יוחנן בד"א בחרש מעיקרו לאו לפרושי דת״ק קאמר ולא אתי לאיפלוגי עליה אלא קים ליה לר׳ יוחנן . דמיפליג פליגיי אמר אריי לא תצא. פי׳ מפני שאין . לה יד ואיז לה דעת לשמור נשתטה לא יוציא עולמית מאי עולמית לאו אע"ג שיכול לדבר מתוך הכתב שאין לחלק בין כתיבתו . לשאר רמזיו וכיוז דרבנז מתני׳ דיבמות נמי פליגא עליה הלכה כסתם מתני׳ ולקמן בפרקין נמי אמרינן

לאפוקי מדרב כהנא אלמא